

liturgjia hyjnore

B E S A

CIRCOLO ITALO - ALBANESE DI CULTURA

ROMA

LITURGJIA HYJNORE

E ATIT TONË NDËR SHEJTRAT JOAN HRYSTOMIT

E MUZIKUAR NGA
ROCCO LAITANO

BESA

CIRCOLO ITALO-ALBANESE DI CULTURA
ROMA

LA NUOVA LITURGIA =====

Anche gli Albanesi d'Italia hanno la loro prima traduzione comune in albanese della liturgia, ufficialmente approvata dalle competenti autorità ecclesiastiche. Questa prima traduzione è stata solennemente inaugurata in San Pietro a Roma alla presenza di Sua Eminenza il Cardinale Massimiliano de Furstemberg, prefetto della Sacra Congregazione per le Chiese Orientali, con la con celebrazione di tre ordinari di rito greco in Italia, in occasione dell'apertura della commemorazione del V° Centenario della morte di Giorgio Castriota Skanderbeg.

Questa traduzione pone con urgenza il problema della musica e del canto. Fin'ora nelle nostre chiese si u sava la musica bizantina, o tradizionale o greco-moderna. Ma con la traduzione dei testi dal greco in albanese si rimane allo scoperto in fatto di musica.

Sorge la necessità di una soluzione. E' sufficiente sostituire alle parole greche quelle albanesi sulla stessa musica bizantina? Adattare la musica tradizionale? Comporre nuova musica?

Ognuna di queste soluzioni presenta le sue difficoltà. La prima però sembra da escludere per ragioni tecniche e musicali. Tra le altre due possibilità la scelta pratica sarà determinata dalle condizioni reali.

Il Concilio Vaticano II ci dà qualche indicazione che può essere applicata anche al caso degli I-

italo-albanesi. La Costituzione sulla Sacra Liturgia afferma: "In alcune regioni si trovano popoli con una propria tradizione musicale, la quale ha una grande importanza nella loro vita religiosa e sociale. A questa musica si dia il dovuto riconoscimento e il posto conveniente, tanto nella educazione del senso religioso di quei popoli, quanto nell'adattare il culto alla loro indole". E nello stesso paragrafo si aggiunge che occorre "promuovere la musica tradizionale di quei popoli, tanto nelle scuole, quanto nelle azioni sacre" (N° 119).

Esempi simili li troviamo realizzati nella storia delle Chiese Orientali anche all'interno di quelle di tradizione bizantina. Le Chiese di espressione russa, araba, rumena, presentano caratteristiche musicali proprie e differenti da quella greca.

Rocco Laitano tenta questo esperimento per gli Italo-albanesi, che speriamo porti in avanti con successo. Egli è stato protopsaltes per più anni al Collegio Greco di Roma, ha frequentato corsi di musica al Conservatorio di S. Cecilia e ha raccolto, trascritto e pubblicato canti popolari arbreshë.

Il suo esperimento, di cui si presenta in questo fascicolo una raccolta di canti per la Liturgia di S. Giovanni Crisostomo, consiste nel comporre per la nuova traduzione albanese, musica nuova, fondendo insieme modi musicali della musica bizantina e della musica tradizionale arbreshë.

Con questo metodo egli intende compor-

re una musica che non si distacchi troppo dai moduli a
bituali delle nostre chiese, ma che contemporaneamente
corrisponda di più all'anima della nostra gente.

Si vuole così colmare nel campo musicale il distac
co tra il canto della vita di ogni giorno e il canto
della nostra preghiera.

Di questo metodo la presente
raccolta vuole essere soltanto una proposta.

Eleuterio FORTINO

A-min Li-pi-sí o Zot Li-pi-sí o Zot

Li-pi-sí o Zot Li-pi-sí o Zot

Li-pi-sí o Zot Li-pi-sí o Zot

Li-pi-sí o Zot Tyj, o Zot A-min.

Me lu-tjet e Hyj- lindëses Shpë-ti-mëtar shpëto-na.

Me lu-tjet e shejtravet e tu o Zotshpëto - na.

O i ve-tëm- lin-dur Bir dhe Fja-l'e Perëndis çë.

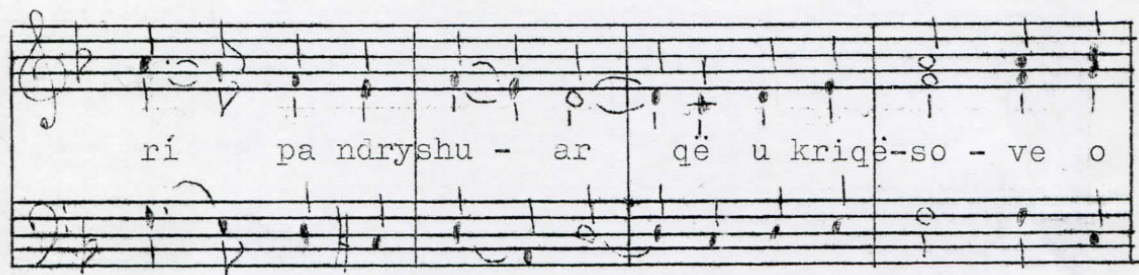
je i pavde - shëm e-dhe prano-ve përshpëtimi.

tonë të mirrje kurm prejHy lindëses së shejte e -

dhe gjithmonë Vir-gjë - rës Më - ri tu - e u bërngje

ri pa ndryshu - ar që u kriqë-so - ve o

Krisht Pe - rën - di dhe shkele vde -qjen me

Solo

vde - qjen çë je një i Tri - ni - së së

CORO

she - ejte dhe la - vdero - he bashkme A

tin e - dhe me Shpirtin Shejt shpëto - na.

Li - pi - si o Zot Tyj o Zot A - min.

Shpë - to - na o i Bi - ra i Perën - disë që u

ngjalle ka të vde - ku - rit ne - ve që të

këndo - jme Al - li - lu - ja.

E - ja - ni t'i fa - le - mi e t'i përmi - semi Zo

- tit Krisht shpë-to - na o i Bi - ri Perën-

Li - pi - sí o Zot A - min. Shejt Pe-rën.

dí Shejt i Fu-qishëm Shejt i pa-vde-kshëm

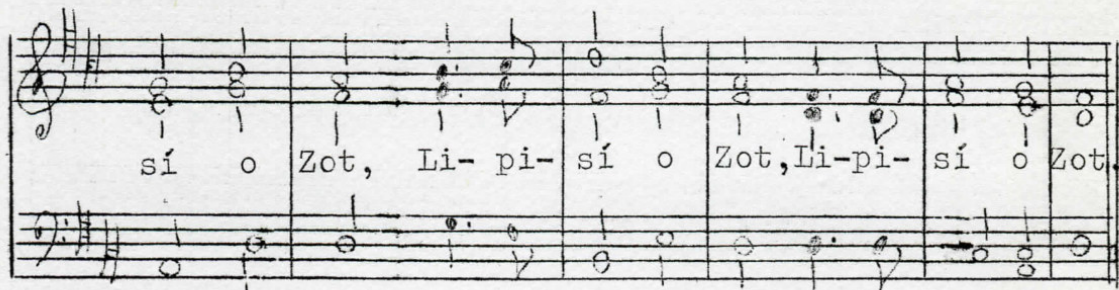
ki-na li- pi- sí. Shejt Pe-rën-dí Shejt Perën.

-dí, Shejt i pa-vde-kshëm ki-na li-pi-sí.

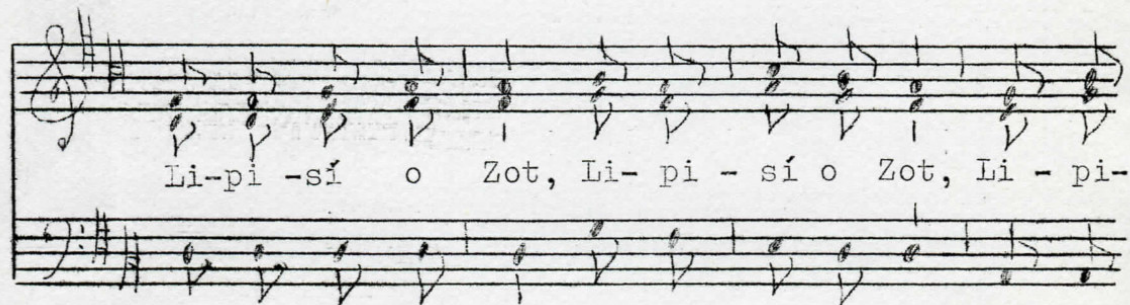
1-2 3.
Al-li-lu - - - ja. Al-li-lu - - - - - ja.

E-dheshpirtit tënd. Lav-di Tyj o Zot, lav-

di Tyj. Li-pi-si o Zot, Li-pi-

sí o Zot, Li-pi-sí o Zot, Li-pi-sí o Zot.

Li-pi-sí o Zot, Li-pi-sí o Zot, Li-pi-sí o Zot.

recit.

sí o Zot. Li-pi-sí o Zot. A-mIn.

Na që ko-rë - zo-ojmë mi-sti-kërisht

Hje-ru- vi - met dhe hymnin trishej- tor Tri-

ni - s'je-të bë-rë-se po i këndojmë le t'lar-

go - ojnë prej nesh çdo kuj- des për je - tën.

Se Mbretin e të gji-tha - ve po t'pre-sim

të rre-thu - ar pa -du-ku- rishtngarrjeshtat ën-sjë-

lo - re. Al -li - lu - ja.

Fal-na o Zot. Fal-na o Zot. Fal-na o Zot. Falna o

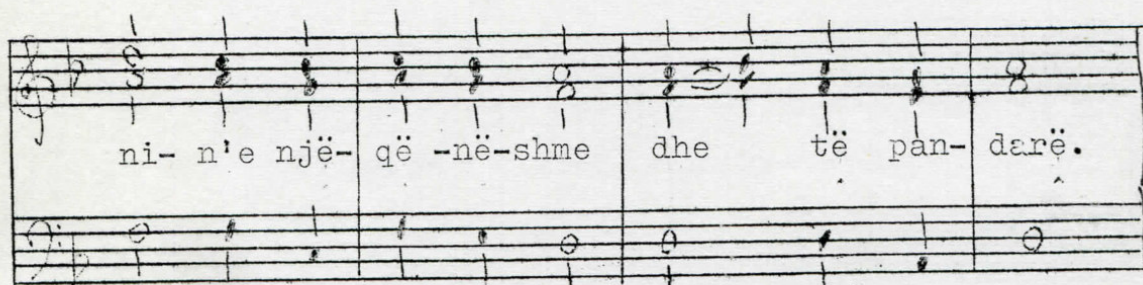
Zot. Fal-na o Zot. Fal-na o Zot. Tyj, o Zot.

A - min. E - dhe shpir-tit tënd.

A - tin e Bi-rin e -dhe Shpirtin Jhejt Tri

ni- n'e një- që -në-shme dhe të pan- darë.

+Lipisi pagje ... pag.20

E -dhe me shpirtin tënd. I Ke - mi ndaj Zo-tit.

I ka hje dhe është'e drejtë. Shejt Shejt Shejt

Zo -ti Se - va - oth qi - e - lli e dhe - u janë

plot me la -vdinë tën-de o - san- na në më të lar-

tat i be- ku -ar a - i që vjen në ë -mrin e

Zo-tit o-san-na në më të lar - tat.

A - min. A - - - min. Të hy-mnoj -

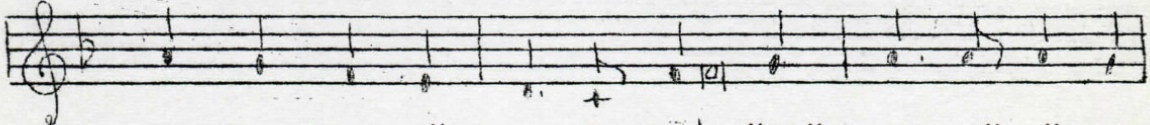
- më, të be - ko - ojmë Tyj të fa-len-de-rojm' o

Zot, dhe të lu - te - mi, o Perën-di-a ynë.

Solo

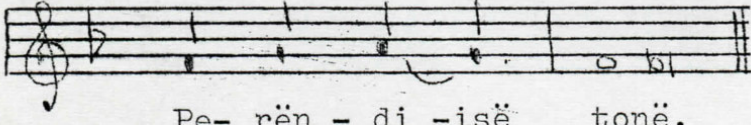
Të ka hje me të vër-tetë të të lu-më -rojmë

Ty Hyj-lin-dë -sen ghjithmonë të lu- më-rën dhe

të per-min- de- li - rën dhe Më -mën e

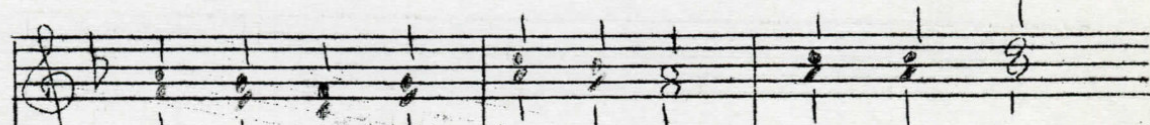
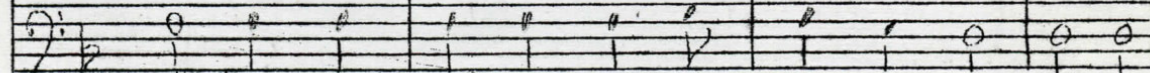

Pe- rën - di -isë tonë.

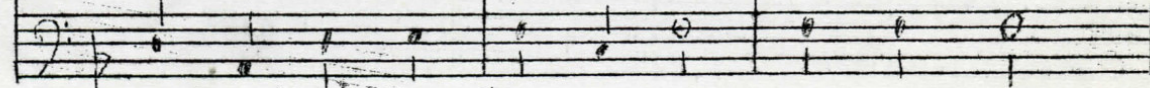
CORO

Më të nde- ru- a-rën se Hje -ru - vi-met dhe

më të la- vde - ru - a- rën pa për -qa -

sje se Se - ra - fi - met qe pa u per

ly- er lin- de Fja - len Pe- ren- di me

te ver-tete Hyj- lin-de-sen Tyj te ma-dhërojmë.

Dhe te gjith'e te gjitha. A - min. E -

-dhe me shpirtin tënd. Li- pi - sí o Zot.

Li- pi- sí o Zot. Li- pi-sí o Zot. Li-pi-

-sí o Zot. Li- pi- sí o Zot. Li-pi- sí o

Zot. Tyj, o Zot. A -min. Tyj o Zot. Amin.

Një është Shejt Një është Zot Ji -su Kri -

shti, për la-vdí të Pe -rën- di-së A - tit. Amin

Në dar-kën tën - de mi - sti - ke o Biri

Pe-rën - di - s'mi-rrmë so-ot pje - sëtar,

se nuk do t'ja thom ar - mi-qëvet të tu mi-

ste -rin nuk do të t'jap të puthu- rën si

Ju - dha por si ku - sa - ri të

thom kuj-toj-m'o Zot në rre - gjri-inë

tën - - de. A -min, A -min, i be-ku-

ar a - i që vjen në ë - më - rin e Zo - tit

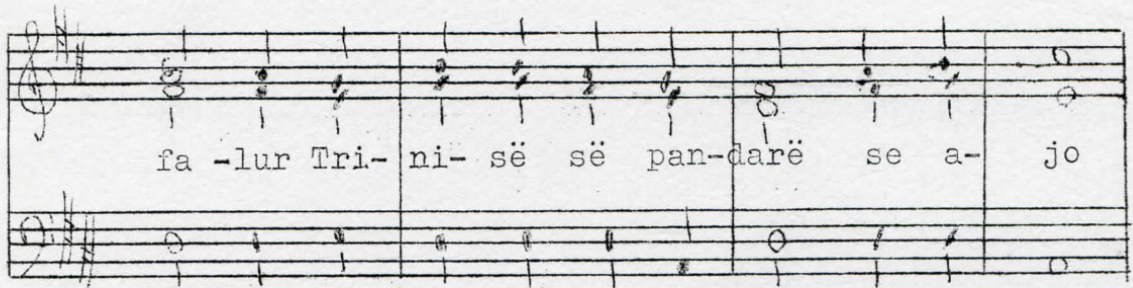
Pë - ren - dít Zo - ti dhe na u dër-

tu-a ne - - ve.

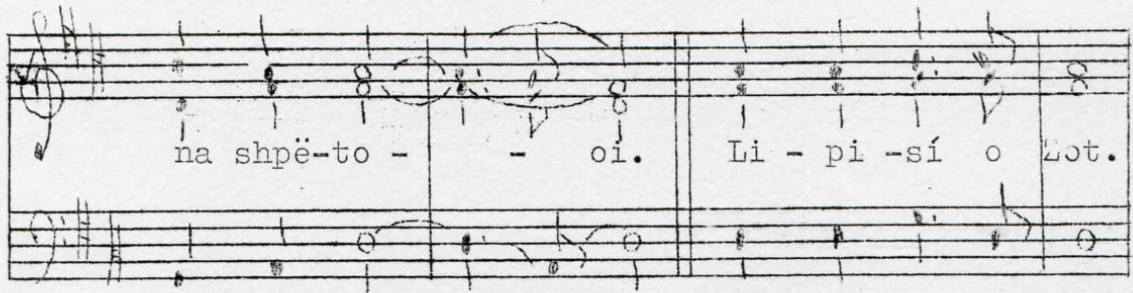
Pamë dri-tën e vër-tetë muar-më shpirtin qi - e

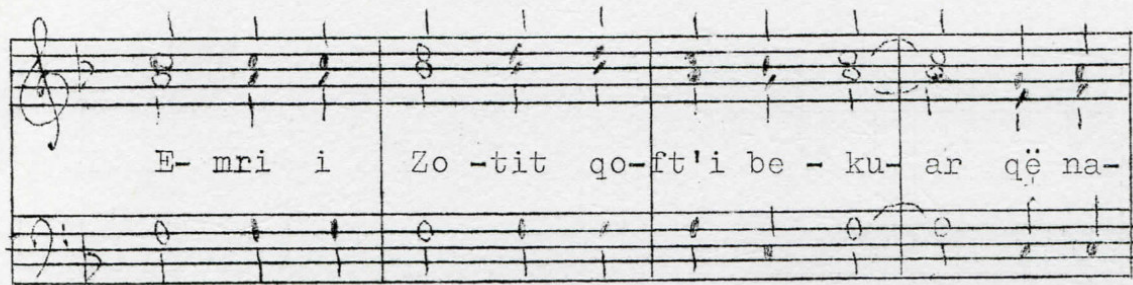
-llor, gje-tmë be-sën e vër-tet tu- e i u

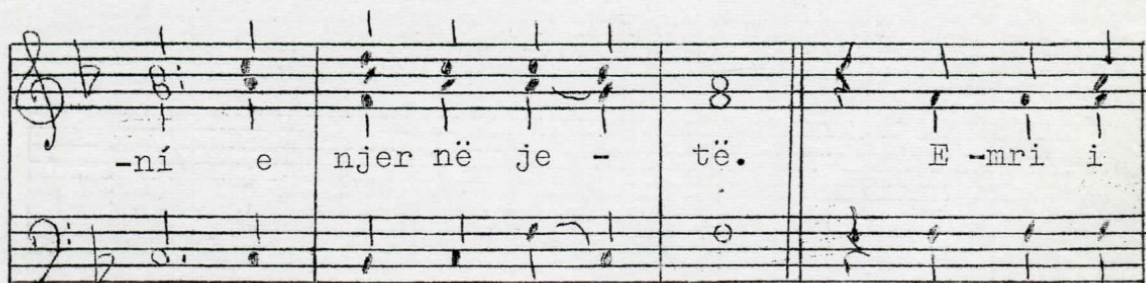
fa -lur Tri- ni- së së pan-darë se a- jo

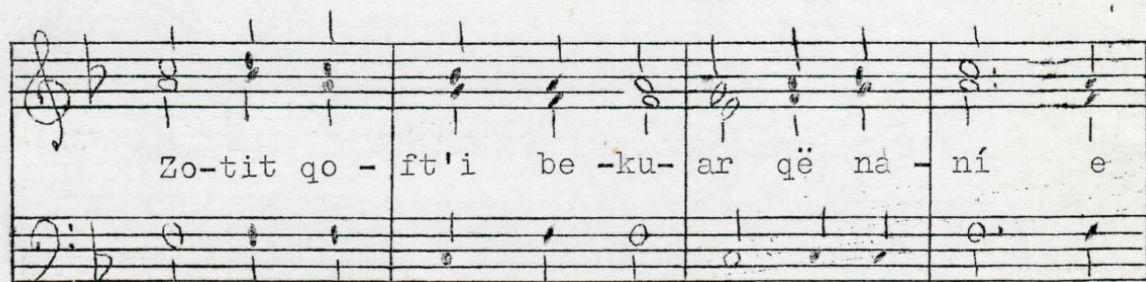
na shpë-to - oi. Li - pi -sí o Zot.

E- mri i Zo -tit qo-ft'i be - ku- ar që na-

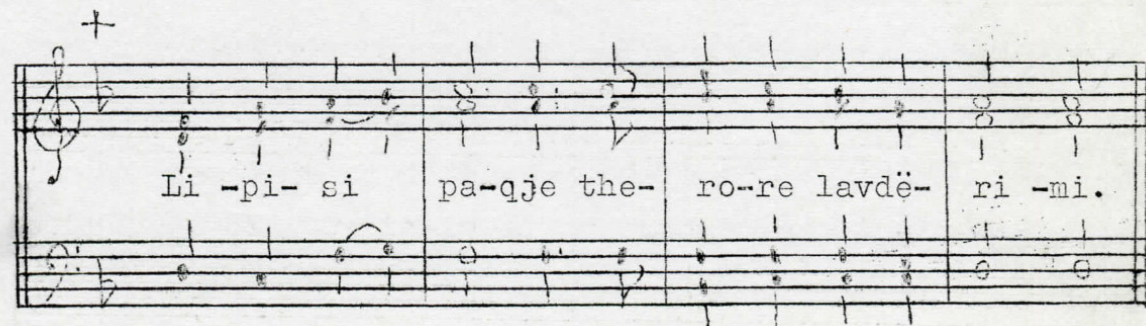
-ní e njer në je - të. E -mri i

Zo-tit qo - ft'i be -ku- ar që na - ní e

njer në je - të. A -min. A -min.

Li -pi- si pa-qje the- ro-re lavdë- ri -mi.

S H T O J C A

=====

A -- min. Li-pi-sí o Zot. Li-pi-sí o

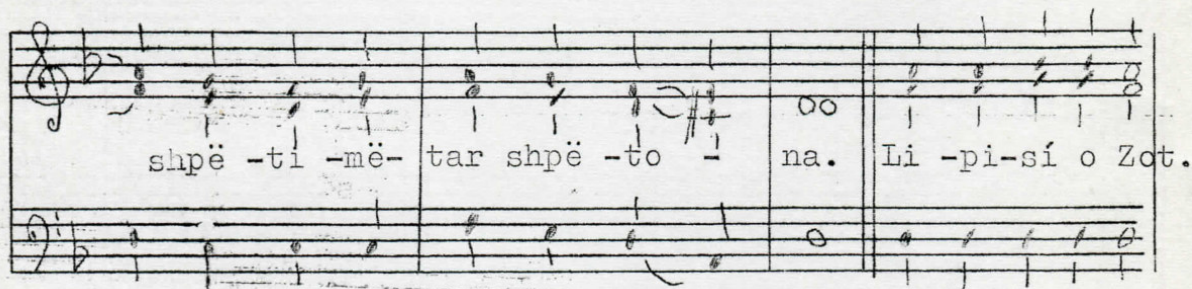
Zot. Li-pi-sí o Zot. Li-pi-sí o Zot.

Li-pi-sí o Zot. Li-pi-sí o Zot.

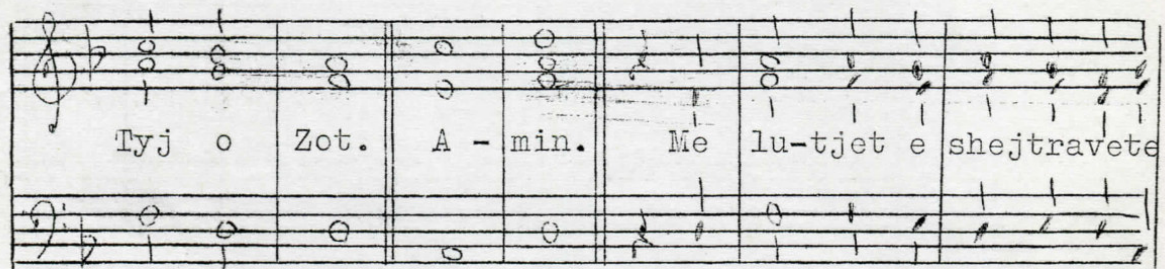
Li-pi-sí o Zot. Li-pi-sí o Zot. Tyj, o

Zot. A - min. Me lu-tjet e Hyj-lin-dëses

shpë -ti -më- tar shpë -to - na. Li -pi-sí o Zot.

Tyj o Zot. A - min. Me lu-tjet e shejtravete

tu o Zot shpëto - na. Shpë -to-na o i

Bi - ri Pe - rën - disë që u ngjalle ka të
o i çu - di - tshëm ndër

vde - ku - rit ne - ve që të këndojmë Al - li - lu -
shej - trat

ja. që u ngjalle nga të vde - ku - rit ne - ve

që të këndojmë Al - li - lu - ja.

O i ve - tëm - lin - dur Bir dhe Fjal' e Perën - disë që

je i pa - vdekshëm e dhe pra - no - ve përshpëtimin

tonë të mirrje kurr prej Hyjlindë - ses së Shejte e

dhe gjithmonë Virgjërës Më - ri tu - e u bërë një - ri

pa ndryshu - ar që u kryqë-so -ve o

Krisht Perën-dí dhe shkele vde - qjen me

vde-qjen që je një i Tri-ni -së së Shejte dhe

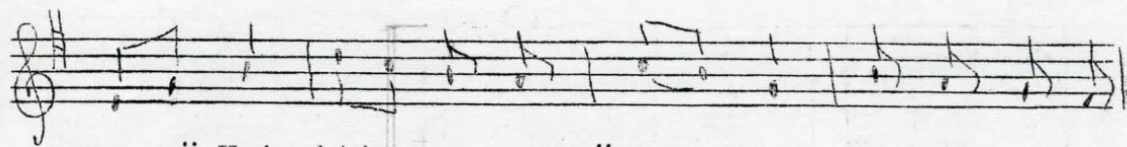
la-vde-ro -he bashk me A -tin edhe me Shpirtin

Shejtë shpë - to - na.

Krishti u ngjall ka të vde-ku -ret dhe me

vde-qjen shkeli vde - qjen dhe i dha gjellën

tirve ç i - shën ndër va - rret.

Sa më Kri-shtin u pa - gëzu - at Krishtin kini

veshur Al - li - lu - ja.

Një është Shejtë një është Zo-ot Ji - su Krishti

për la-vdi të Pe - rën-di-së A - tit A-min.

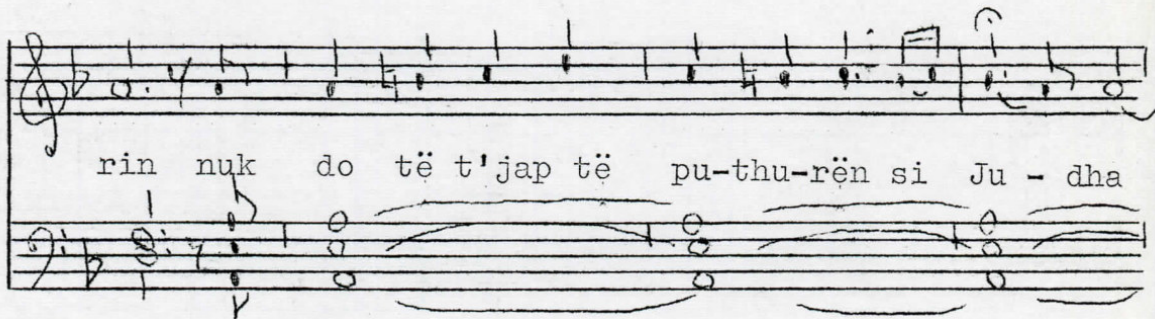
Në dar-kën tën - de mi - sti-ke ρ Biri

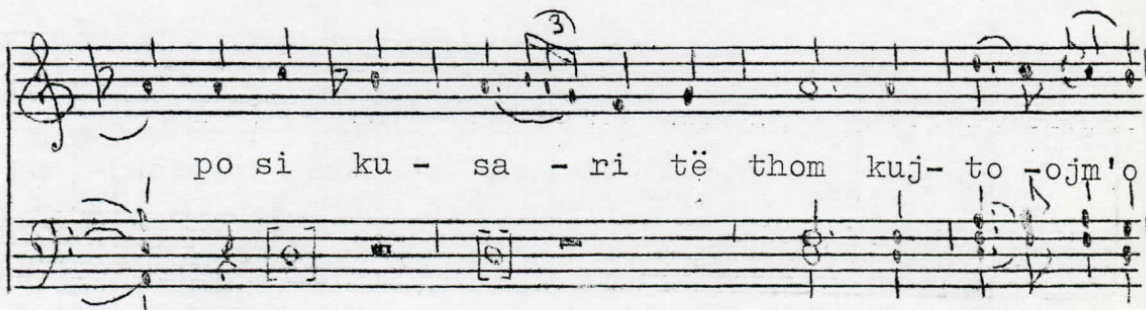
Pe-rën - di -s'mirrmë sot pje- sëtar se nuk

do t'jathom ar - mi - qëvet të tu mi-ste -

rin nuk do të t'jap të pu-thu-rën si Ju - dha

po si ku - sa - ri të thom kuj-to -ojm'o

Zo - ot në rre - gjëri - në tën - de.

U mblo-oftë go - ja jonë në lavdinë tënde o

Zot, pse na de - njo - ve të mi - rrjim

pjesë në mi - ste - ret të tua të shej - ta

të pav-dëk-shme dhe të de-li-ra. Ru-a-

na në shejtë-rim a - shtù që të për-hy -

mno - jmë lav-dinë tën-de tu-e men-du-

-ar të tërë di-tën drejtësi -inë tën-de.

Al - li - lu - ja.

A - tin e Bi - rin e - dhe Shpirtin Shejt Trinin' e një

që - nëshme dhe të pan - darë Li - pi - si pa -

qje the - ro - re lavdë - ri - mi. E - dhe me shpirtin

tënd. I ke-mindaj Zo-tit. I ka hjedhe është drejtë

Shejt, Shejt, Shejt Zo-ti Sa-va-oth; qi-e-lli e

dhe-u jan plot me lavdinë tën-de Osan-na në

më të lar-tat i be-ku-ar A-i që vjen në

e - më - rin e Zo - tit Osan - na në më të lar -

tat. A - min. A - min. Të hymno - jme, të be -

ko - jme Tyj të fa - lende - rojm' o Zot dhe të

lu - te - mi, o Pe - rën - di - a ynë.